№ 94. Poniedziałek 22. Kwietnia 1861. Rok wydania 51.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł. miesięcznie 1 zł. 75 centów waluty austr. — InserCya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya austryacka. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Królestwo Polskie. — Turcya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Państwo *Magierów* w obwodzie żółkiewskim ofiarowało tamtejszej szkole trywialnej grunt objętości 800 sążni kwadratowych na założenie ogrodu szkolnego.

C. k. Namiestnictwo podaje tę ofiarę ku poparciu oświaty ludu z należytem uznaniem do wiadomości powszechnej.

Sprawy krajowe.

Lwów, 21. kwietnia. Czwarte posiedzenie sejmu krajowego zagaił marszałek JO. książę Leon Sapieha dnia wczorajszego o godzinie kwandrans na jedenastą przed południem. Po odczytaniu spisanego w polskim języku protokołu rozpraw ostatniego posiedzenia przez sekretarza sejmowego posła Zatwarnickiego, złożył poseł Ginilewiez do laski marszałkowskiej protest pisemny przeciw powziętej na drugiem posiedzeniu sejmowem uchwale, ażeby protokoły sejmowe tylko w polskim, nie zaś także i w ruskim języku były odczytywane. — Protokoł odczytany został potwierdzony. — Wniosek posła ks. Pietruszewicza, ażeby go zgromadzenie przez wzgląd na jego słabe zdrowie, uwolnić raczyło od obowiązków członka komisyi redakcyjnej został większością głosów uchylony. Natomiast uchwaliło zgromadzenie upoważnić komisyę redakcyjną do przybrania sobie jeszcze dwóch lub trzech członków ku pomnożeniu sił. Tych przybranych członków komisya redakcyjna ma podać do zatwierdzenia sejmu.

C. k. wiceprezydent namiestnictwa Karol Mosch przedłożył następnie zgromadzeniu następujący wniosek rządowy:

„Za zleceniem Jego Excelencyi pana ministra stanu mam zaszczyt zwrócić uwagę wysokiego zgromadzenia sejmowego, że w skutku ułatwienia wykonania mandatu udawano się do rządu o udzielenie zaliczek na podróż dla posłów nie mających środków.

W skutek tego udzielono 43 posłom podług załączonego wykazu imiennego zaliczek w sumie ogólnej 3670 zł.

Upraszam o umieszczenie wniosku tego rządowego na porządku dziennym.

Wniosek ten odesłany został przez marszałka do komisyi wnioskodawczej."

Z porządku dziennego referent komisyi wnioskodawczej poseł Rogawski przedłożył wniosek posła Alexandra hr. Dzieduszyckiego tej treści: sejm krajowy raczy uchwalić, ażeby każdemu z posłów wyznaczono i wypłacano dyety w kwocie 3 zł. w. a. i zwrócono koszta podróży na sejm i z powrotem licząc po 1 zł. od mili na odległość od miejsca pobytu. Wniosek ten został większością głosów przyjęty.

Po tej uchwale poseł Borysikiewicz złożył na stole marszałkowskim pisemny wniosek tyczący się regulaminu obrad.

Następnie posłowie Kornel Krzeczunowicz, Julian Ławrowski, Felicyan Laskowski i Floryan Ziemiałkowski zabierając z kolei głos jako referenci komisyi wybranej do sprawdzania wyborów, zdawali sprawę z dalszych czynności tej komisyi.

Na wniosek referentów przedłożony imieniem komisyi potwierdzone zostały jednogłośnie wybory następujących posłów: Kowbasiuka, Breuera, Hausnera, Kirchmajera, Seidlera, ks. Ruczki, Bauma, Wielogłowskiego, Gutowskiego, Ignacego Skrzyńskiego, Dr. Boczkowskiego, Kmietowicza, Juśkiewicza, Drohojewskiego, Żuka-Skarzewskiego, Janowskiego, Czechury, Dr. Helcla, Dr. Samelsohna, Zahorojki, Adama hr. Potockiego, Andryjczuka, Wężyka, Paszkowskiego, Dr. Dietla, Dr. Zyblikiewicza, Stockiego, Zakrzewskiego, Bocheńskiego, Jaruntowskiego, Cywińskiego, ks. Kaczały, ks. Alexandra Dobrzańskiego, Ludwika Skrzyńskiego, Laskowskiego, Rogalskiego, Biłowusa, Kallira, Alfreda hr. Potockiego, ks. Olcyngera, Rylskiego, Hubickiego, Kazimierza hr. Wodzickiego, Kazimierza hr. Dzieduszyckiego, ks. Ustyanowicza, ks. Malinowskiego, Rusieckiego, ks. Mogilnickiego, Łapiczaka, Dr. Rejznera, Tarczanowskiego, ks. Antoniego Dobrzańskiego, Krawca, ks. Nehrebeckiego, Dr. Ziembickiego i Ławrowskiego.

W końcu referent Laskowski przedłożył imieniem komisyi wniosek, ażeby protesty załączony do aktów wyborczych, a zawierające zażalenia na nadużycia i nieprawne agitacye podczas wyborów, odesłane zostały drogą sejmu do c. k. Namiestnictwa z żądaniem dochodzenia istoty faktów, ukarania winnych i uwiadomienia sejmu o skutku śledztwa.

Po dłuższej dyskusyi nad tym przedmiotem, w której głos zabierali za wnioskiem posłowie Laskowski, Skorupka, Krzeczunowicz i Ziemiałkowski, zaś przeciw wnioskowi posłowie ks. Fortuna, ks. Ginilewicz i Borysikiewicz, wniosek komisyi przyjęty został większością głosów.

Posiedzenie zamknięte zostało przez marszałka o godzinie 12½ po południu. Przyszłe posiedzenie zapowiedziane na dzień 22. b. m. o godzinie 10tej przed południem.

(Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące. — Pisma odręczne cesarskie. — Sejmy krajowe.)

Wiedeń, 19. kwietnia. Jego c. k. apostolska Mość raczył przyjmować wczoraj przed południem wiele osób prywatnych na audyencyę.

— Ministeryum państwa mianowało katechetę grecko-nieunickiej szkoły wzorowej i seminaryum nauczycielskiego w Czerniowcach X. *Bazylego Illasiewicza* dyrektorem tego zakładu szkolnego.

— *Gazeta wiedeńska* donosi: „Pewien c. k. urzędnik ministeryalny zrzekł się na trzy miesiące całej pensyi na rzecz skarbu państwa.

Ten akt patryotyzmu podaje się z wyrazem należytego uznania do wiadomości powszechnej."

— Przy ponownych wyborach w ósmym okręgu wyborczym miasta Wiednia obrany został znowu Dr. Schuselka prawie jednogłośnie.

— *Gazeta wiedeńska* z 18. b. m. pisze: Wczoraj wieczorem zebrały się znowu w kilku ulicach środkowego miasta tłumy ludu, ale widocznie tylko z ciekawości. Aresztowani są to prawie wyłącznie czeladź rzemieślnicza i chłopcy, którzy nieusłuchali natychmiast wezwania straży, ażeby się rozeszli. Zawód ciekawych i stosowne postępowanie straży bezpieczeństwa sprawiły, że już o 10. godzinie wieczorem rozeszły się tłumy spokojnie. Fałszywą jest wiadomość, podana dziś w niektórych dziennikach, jakoby puszczono już na wolność wszystkich aresztowanych podczas poprzednich demonstracyi. Z wichrzycieli aresztowanych 14., 15. i 16. kwietnia puszczono 3 na wolną stopę, ponieważ niebyło dowodu ich winy; kilku innych uwolniono, bo już przebyli swą karę; ale większa część zostaje jeszcze w areszcie i pod śledztwem.

— *Gazeta zagrabska* zawiera następujące najwyższe odręczne pisma Jego c. k. apost. Mości do Bana:

Kochany baronie Sokcevicu! Z przyjemnością dowiedziałem się, że powzięto zamiar wystawić w Kroacyi pomnik niewygasłej pamięci Bana Jelacica i przeznaczam komitetowi utworzonemu w tym zamiarze w Zagrabiu pod prezydencyą feldmarszałka-lejtnanta barona Neustädter dwieście cetnarów metalu w kruchach.

Minister wojny ma polecenie, rozporządzić co potrzeba względem bezpłatnego wydania tego materyału.

Wiedeń, 9. kwietnia 1861.

Franciszek Józef, r. w."

Kochany baronie Sokcevicu! Uwalniam Cię na Twoją prośbę od obowiązków prezydenta kroacko-slawońskiej dyrekcyi skarbowej krajowej z tem zastrzeżeniem, że na przyszłość w sprawach stałego opodatkowania, w których potrzebne są rozporządzenia do komitatów i municypiów, tamtejszy dyrektor do Ciebie udawać się będzie dla uzyskania ich za pomocą rozporządzeń banalnych, w myśl §. 51 instrukcyi przyzwolonej Mojem postanowieniem z 16. stycznia 1861. Wiedeń 10. kwietnia 1861.

Franciszek Józef, r. w."

Opawa, 17. kwietnia. Dziś odbyło się siódme posiedzenie sejmowe. Względem wniosku Dra. Eisenberga co do uregulowania i spłacenia należytości za drzewo, pastwiska, i produkta lasowe, jakoteż innych służebnictw, miał długą mowę baron Kalchberg, poczem, na jego wniosek, izba przeszła do porządku dziennego. — Wydział krajowy wybrano. Dr. Hein stawia wniosek względem wynagrodzenia deputowanych sejmowych; wniosek ten idzie do komitetu pod obrady.

Lublana, 17. kwietnia. Następujące płace dozwolono: dla deputowanych do rady państwa 8 zł., koszta podróży 50 zł. dla wydziału 1000 zł. — Następnie uchwalono zatrzymać urzędników stanowych. Odzywają się skargi względem konkurencyi budowy

dróg. Wydział do ułożenia preliminarza na rok 1862 wzmocniono czterma członkami.

Zagrabie, 17. kwietnia. Na dzisiejszem posiedzeniu sejmowem wszyscy członkowie sejmu podzielili się na 5 sekcyi dla zbadania mandatów. Następne posiedzenie odbędzie się po sprawdzeniu.

Peszt, 17. kwietnia. Wybór prezydenta izby niższej padł na Kolomana Ghiczy; na wiceprezydentów wybrano: Kolomana Tiszę i barona Fryderyka Podmanitzky'ego. Jutro odbędzie się wybór sekretarzy, izba tedy będzie ukonstytuowana, i zajmie się sprawdzeniem wyborów. Właściwe zajęcia zaczną się może w ciągu przyszłego tygodnia.

Praga, 17. kwietnia (godzina $11\frac{1}{2}$ w nocy.) Po odczytaniu protokołów i podań przychodzi na porządek dzienny wniosek Riegera względem nieodpowiedzialności, i nietykalności deputowanych. Przyjęto jednogłośnie raport komisyi obejmujący oba te wnioski, a raport ten jest: członkowie sejmu są tylko przed sejmem odpowiedzialni za mowy i pisma, które przedkładają sejmowi lub wydziałowi sejmowemu; i członkowie sejmu nie mogą być podczas trwania posiedzeń, bez wyraźnego zezwolenia sejmu ani za przekroczenie praw od sądu ścigani, ani do śledztwa pociągani, ani więzieni za przestępstwa nie objęte §. 18 *a.* statutu wyborczego, lub nie schwytani na gorącym uczynku.

Nad punktem, czy członkowie sejmu nie mogą być więzieni za długi powstaje debata pomiędzy Dr. Fischerem, który niechce, aby sejm był schronieniem nie płacących dłużników, a radzcą dworu Taschekiem, który chce zastosować do deputowanych prawo, mocą którego najniższych nawet urzędników krajowych więzić nie wolno. Rzeczony punkt przyjęto jednogłośnie. Poprawkę deputowanego Fürtha względem nieodpowiedzialności drukarza i nakładcy debat sejmowych odrzucono, przy tej sposobności powstaje długa debata nad różnicą i korzyścią mowców zapisanych, i niezapowiedzianych, a Clam Martinitz stawia wniosek, aby debata konkludująca zamykała głos wszystkim mowcom bądź zapisanym bądź zapowiedzianym. Następujący numer programu „wyboru gmin powiatowych" motywuje Brauner piękną mową, w której przedstawia złe gospodarstwo, i na gminach powiatowych opiera jedyny środek przywrócenia porządku. Wniosek przyjęto jednogłośnie. Jutro odbędą się wybory do rady państwa.

Berno, 17go kwietnia. Na dzisiejszem posiedzeniu sejmowem względem spraw wydziałowych uchwalono co następuje: 1) Wybrać wydział podług statutu krajowego. 2) Jako wynagrodzenie dla każdego członka przeznaczono 1260 zł. z dochodów krajowych. 3.) Zastępcy otrzymają pensye członków za czas zastępstwa. 4) Marszałek otrzyma rocznie 6000 zł. 5) Wydział ma natychmiast zacząć urzędowanie, i postępować według statutu krajowego. 6) Wydział jest upoważniony działać w myśl §§. 20, 21, 22 i 25, i jest obowiązany zdawać sprawę sejmowi, wstrzymać się od wszelkiego wyroku, któryby musiał być odłożonym, przestrzegać praw krajowych, i dbać o nie. 7) Wydział ma wygotować na przyszły sejm wszystkie nagłe i potrzebne wnioski. 8) Każdy deputowany otrzyma za czas udziału swego dziennie 5 zł. Cała izba pragnie, aby do wydziału wybrano przynajmniej kilku członków biegłych w obu językach krajowych. W końcu sejm potwierdził zgodnie wybór Dra. Stolza dla Hohenstadt.

Posiedzenie sejmu niższo-austryckiego z 18. kwietnia.

Porządek dzienny:

1. Raport wydziału względem wniosku pana marszałka krajowego do obrady i opracowania porządku dziennego, następnie wnioski deputowanych Thomasa i Tintiego względem rozszerzenia raportów stenograficznych z rozpraw sejmowych i deputowanego pana Löschnigg o utworzeniu komitetów fachowych.

2. Raport wydziału względem wniosku deputowanych Dr. Bergera etc. względem nieodpowiedzialności i nietykalności deputowanych sejmowych.

3. Wybór wydziału do naradzenia się nad wnioskiem deputowanego Karola Suttnera etc. względem zniesienia podatku od wina młodego i od moszczu w arcyksięstwie austryackiem poniżej Anizy.

4. Wniosek deputowanych Villa-Secca etc. względem uregulowania prawa wodnego w arcyksięstwie Austryackiem poniżej Anizy.

Deputowany Arneth czyta raport wspomnionej komisyi. Pierwszy wniosek wydziału jest następujący:

Dotychczasowy sposób ogłaszania pozostanie niezmienny, a w ten sam sposób, jak raporta stenografowane, będą także drukowane protokoła posiedzeń sejmowych, tak przeszłych jak i przyszłych, i nietylko członkom sejmu, i redakcyom publicznych dzienników rozsyłane będą, ale nadto będą sprzedawane po tych samych cenach co raporta stenografowane."

Powszechnie przyjęty.

Drugi wniosek radzi pozostać tymczasowo przy dotychczasowym sposobie rozpowszechnienia raportów stenografowanych. Odnośne wnioski wydziałowi krajowemu zastrzeżone.

Powszechnie przyjęty.

Względem wniosku deputowanego Löschnigga wydział proponuje:

Przedłożyć go wydziałowi krajowemu, który względem przyjęcia go i sposobu zastosowania udzieli raport na przyszłem posiedzeniu.

Wniosek ten po niejakiej debacie, w której Löschnigg motywuje go, a Tinti wspiera, zostaje przyjęty w myśl raportu.

Dep. Kaiser czyta raport względem wniosku Dr. Bergera, który jest obecny na posiedzeniu, i usprawiedliwia, dlaczego nie bywał na posiedzeniach komitetowych. Posiedzenie trwa ciągle przy zamknięciu niniejszego raportu.

Anglia.

(Nowiny dworu. — Głód w Indyach. — Agitacye za reformą. — Wiadomości bieżące.)

Londyn, 16. kwietnia. Królowa powoła, jak słychać, jeszcze tego tygodnia członków gabinetu na posiedzenie tajnej rady do Osborne.

— Na ostatnim meetyngu komitetu dla wsparcia ubogich w Indyach obliczył sir John Lawrence, że w Indyach znajduje się w ogóle 2,000.000 ludzi w niebezpieczeństwie zginąć od głodu. Niebezpieczeństwo to potrwa całe 8 miesięcy, a mniejszą kwotą jak 1 shyl. na tydzień, nie podobna wyżywić najskromniejszego Indyanina; 1 500.000 albo 2,000.000 funt. sztr. nie byłoby za dużo na wyżywienie ubogich, żąda więc, ażeby w Anglii uzbierano przynajmniej kilka kroć stotysięcy funt. sztr. — Przed kilką dniami odbył się w Londynie meetyng, ażeby agitować przeciw bilowi wniesionemu w izbie niższej dla zmiany ustawy o małżeństwie (żenienie się z siostrą zmarłej małżonki.) Prezydował na tym meetyngu kanclerz sir W. Page Wood. Dla utrzymania istniejących ustaw zawiązała się osobna asocyacya. — W Dublinie wybuchł w sobotę w nocy ogień, w którym 11 mieszkańców z jednego domu się spaliło. W Londynie podczas pożaru pewnego domu w Soho-Square spaliło się troje dzieci.

Francya.

(Wiadomości bieżące.)

Paryż, 16. kwietnia. *Monitor* donosi pod rubryką „Rozmaitości": Skonfiskowano broszurę pod tytułem: „Lettre sur l'histoire de France" nakładem M. H. Dumineray. Ogłasza także przegląd niestałych podatków za trzy upłynione kwartały bieżącego roku. W porównaniu z odpowiednim czasem w r. 1860 umniejszyły się o 5,931.000 franków.

Włochy.

(Organizacya wojsk i prowincyi. — Pobyt Króla Franciszka w Rzymie. — Przechody wojsk piemonckich. — Rozprawy w parlamencie. — Wiadomości bieżące.)

Turyński dziennik urzędowy ogłosił d. 14. kwietnia dekret względem organizacyi korpusu armii włoskich ochotników. Ten korpus ochotniczy będzie się składał, według turyńskiej depeszy, jedynie z trzech dywizyi. Pierwotnie miano organizować cztery dywizye, a minister wojny jenerał Fanti chciał jak słychać, ażeby ten korpus armii składał się z dwóch regularnych i z dwóch ochotniczych dywizyi.

Turyński dziennik urzędowy ogłasza także dekret, rozdzielający namiestnictwo sycylijskich prowincyi na cztery gałęzie administracyjne, podległe królewskiemu namiestnikowi w Palermie. Donosi także, że Król przyjął dymisyę margrabi Montezemolo i mianował jenerała della Rovere namiestnikiem w Sycylii.

— Do *Gazette de France* piszą z Rzymu pod dniem 6. b. m.:

„Chociaż niemieckie gazety piszą ciągle o bliskim odjeździe Króla Neapolitańskiego, pewna jest jednak, że w Castel Gandolfo przyrządzają dla niego i jego familii apartamenta Villa papale i że Jego król. Mość przepędzi tam wiosnę. — Wyczekują z pewnością, że Francuzów zluzują w Rzymie Piemontanie i okazuje się przez wypadki, że może nie bez przyczyny. Gdy w nocy z wielkiego piątku na sobotę piemonckie furgony przybyły przed bramy Rzymu, przeszedł prawie w tym samym czasie pułk kawaleryi piemonckiej o 30 działach przez granicę neapolitańską, pułk ten przechodząc w okolice zajęte przez Masi, przeciął w prostej linii dziedzinę państwa rzymskiego. Co większa, 2000 piemonckiej konnicy z działami idąc od granicy neapolitańskiej, przeszły przeszłej nocy tuż popod mury Rzymu. O tym nowym przechodzie wojska był jenerał Goyon wpoprzód zawiadomiony i wydał potrzebne rozporządzenia ostrożności."

— Co do ogłoszonego niedawno pisma Garibaldego do prezydenta izby deputowanych pana Ratazzi, donosi pruska gazeta, że Ricasoli oświadczył na posiedzeniu deputowanych d. 10. kwietnia, że już dawniej chciał interpelować rząd względem położenia wojska południowego i jego sławnego dowódcy, ale mniemał, że należało czekać, dopokąd sam Garibaldi nie wystąpi w izbie, a to tem bardziej, że przypisywano mu słowa obrażające izbę i Króla, jednak nie można wierzyć, by te słowa istotnie były wyrzeczone, bo wyższym nad prawo nikt nie jest, wszelka bądź jego godność. Ostatnią razą żegnając się, dodał Ricasoli kończąc „poprzysięgliśmy wzajemnie sobie, dopełniać każdy za siebie, to co winien, a ja czystem sumieniem zaręczyć mogę, żem swego dopełnił." Większość izby przyjęła tę mowę z pochwałą.

— Jenerał Pinelli, potąd na reformie dla swego postępowania w południowych Włoszech, ażeby przynajmniej pozornie uczynić zadość opinii publicznej, jest już znowu w czynnej służbie. Objął komendę brygady Bononia, którą przeniesiono z Abruzzów do Toskany.

Rosya i Królestwo Polskie.

(Doniesienia z Warszawy. — Wiadomości bieżące.)

W Warszawie nie zaszło, pisze *Gaz. wied.*, dalsze zaburzenie spokojności publicznej. Inkwizycyę w sprawie osób przya-

resztowanych z powodu ostatnich wypadków, poruczono prezesowi tamtejszego gubernialnego sądu kryminalnego Józefowi Wieczorkowskiemu, i żeby zabezpieczyć cywilne stosunki poległych dn. 8. b. m., metryki śmierci ich będą wystawione w rejestrach cywilnego stanu parafii św. Jana, w której zginęli. Ażeby demonstracyom żałobnemi sukniami zupełnie położyć tamę, rozkazano kupcom handlującym towarami bławatnemi nie wywieszać za oknami czarnych materyi.

Na mocy wydanego jeszcze przed wypadkiem 8. rozporządzenia arcybiskupa odprawiano dnia 13. w całej dyecezyi Warszawskiej solenne nabożeństwo żałobne za poległych dnia 27. lutego.

Według rozkazu księcia namiestnika rozwiązano nie tylko w Warszawie, lecz także na prowincyach wszystkie delegacye obywatelskie. Delegacya obywateli w Kaliszu odbyła dnia 12. b. m. ostatnie posiedzenie, i w tym samym dniu objęły tamtejsze wojsko i policya znowu służbę patroli.

Po wsiach i po małych miasteczkach nie ustały jeszcze usiłowania wywoływać demonstracye i podburzać ludność, i jak słychać, przeciągają po kraju emisaryusze, wysłani w tym zamiarze z Warszawy. Dnia 10. b. m. przyaresztowano w miasteczku Koło takiego emisaryusza, który na targowicy opowiadał ze łzami zgromadzonym włościanom, iż widział na własne oczy, jak najspokojniejsi ludzie niedawszy najmniejszego pochopu, zaatakowani przez żołnierzy, obnażali swe piersi i błagali o łaskę, ale zamiast tego ugodzeni zostali kulami w serce. Na gościńcu między Kołem i Łęczycami napadli tego samego dnia trzech przyzwoicie ubrani na pewnego człowieka i tak mocno zbili go za to, że nie miał kokardy, iż nieszczęśliwy podobno umrze. — Z tem wszystkiem kokardy zaczynają już wychodzić z mody, za to prócz białych obrąbków na sukniach widać teraz czarne fontazie na lewem ramieniu i na piersi. Także w Koninie zaszły dnia 9. rozruchy, jednak nie przyszło do istotnej demonstracyi, gdyż wojsko otrzymawszy ostre ładunki, przysposobione jest na wszelki wypadek.

W mieście Kielcach, jak donosi *Bresl. Ztg.*, miał się lud zabarykadować po wypędzeniu stojącego załogą wojska; wyprawiono tam teraz 4000 ludzi, ażeby znowu przywrócić spokojność.

— Rząd rozwija, pisze *Gazeta wied.*, znaczne siły zbrojne. Potąd ściągnięto liczne wojska z Litwy, a jak donoszą z Mitawy, wyruszyły dnia 25. marca do Królestwa Polskiego także korpusy armii stojące dotąd w Kurlandyi. Handlującym bronią w Warszawie nakazano wydać swą broń do cytadeli.

Na Litwie i Wołyniu przywdziewa wprawdzie mieszkająca tam polska szlachta zewnętrzne oznaki żałoby, ale lud, jako nie polski, ale ruski i rosyjski zachowuje się spokojnie i w niczem nie bierze udziału.

Turcya.

(Kajmakam syryjski.)

Syrya. Francya i Rosya domagały się w europejskiej komisyi dla Syryi, aby oprócz łacińskiego (maronickiego) i druzyjskiego kaimakama ustanowić także greckiego.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Lwów, 22. kwietnia. Podług doniesienia telegraficznego mianowani zostali dziedzicznymi radcami państwa: Władysław książę Sanguszko, Leon książę Sapieha, Kazimierz hr. Lanckoroński, Kajetan hr. Lewicki, Alfred Józef hrabia Potocki, Agenor hr. Gołuchowski; dożywotnimi zaś: Kazimierz hrabia Starzeński, Mikołaj baron Romaszkan, superintendent Haase, baron Schindler z Krakowa, i Karol książę Jabłonowski.

Peszt, 19. kwietnia. Izba deputowanych jest już ukonstytuowana i miała dziś pierwsze posiedzenie. Prezydent Ghyczy mówił między innemi: „Nie parcyalność jest obowiązkiem prezydenta, jednak nie powinna rozciągać się tak dalece, by nie przyłączała się do usiłowań, w których schodzą się wszyscy członkowie izby bez różnicy, mianowicie: równouprawnienie wszystkich obywateli państwa, zaspokojenie słusznych życzeń innych narodowości, zachowanie całości i niezawisłości kraju. Wyrażał imieniem izby ubolewanie swoje, że ukochani bracia z Siedmiogrodu, Kroacyi, Slawonii, Pogranicza i Fiumy nie zostali powołani. Prezydenci i sekretarze uważają swoją funkcyę za prowizoryczną, dopokąd nie skompletuje się izb powołaniem tych braci. — Wiceprezydent Tisza przedstawiał trudność położenia i mówił: Nasza polityka musi być odważną jednak niezapamiętałą; musimy być roztropni, ale bez obawy, która by nic nie narazić, kompromituje oraz prawdopodobne zwycięstwo. — Posiedzenie trwa jeszcze.

Londyn, 18. kwietnia. Na bankiecie u lorda Majora mówił lord Palmerston: Misyą Anglii jest, używać swego wpływu na utrzymanie pokoju. Teraźniejsze sprawy stałego lądu mogą być w zaszczytny sposób załatwione. Lord spodziewa się, że świetne dzieło jedności Włoch będzie dokonane bez przeszkody, i sądzi zawsze jeszcze, że rok 1861 przejdzie spokojnie.

Turyn, 18. kwietnia, wieczorem. Na dzisiejszem posiedzeniu izby, podczas interpelacyi względem rozwiązania armii neapolitańskiej, był obecnym także Garibaldi. Fanti składał potrzebne wyjaśnienia. Garibaldi miał bardzo gorącą mowę ubliżającą gabinetowi. Powstała wielka wrzawa; Cavour protestował; prezydent przykrył głowę, posiedzenie zostało przerwane. Później zabrał znowu głos Garibaldi i mówił z umiarkowaniem, że utworzenie trzech dywizyi ochotniczych uważa za niedostateczne. Bixio przemawiał za pojednaniem. Cavour oświadczył, że gotów jest pogodzić się, i popierał bliższe rozpoznanie projektu Garibaldego względem uzbrojenia ludu. Garibaldi mówił, że żąda takiego uzbrojenia ludu jak w Anglii i oświadczył, że armia francuska w Rzymie jest armią nieprzyjacielską. W końcu położył za warunek swego pojednania: przywrócenie armii ochotników i wysłanie jej do Neapolu.

Turyn, 17. kwietnia. Dyskusya nad tytulaturą aktów rządowych skończyła się i uchwalono następującą formułkę: „Wiktor Emanuel II., z Bożej łaski i woli narodu Król Włoch.“

Medyolan, 19. kwietnia. Dzisiejsza *Perseveranza* donosi z posiedzenia izby z 18. b. m.: Garibaldi zasiadł na ostatecznej lewej, a trybuny powitały go głośnemi okrzykami. Wszyscy ministrowie byli obecni. Ricasoli oświadczył, że rozdwojenie między obrońcami ojczyzny musi ustać, i zażądał od rządu wyjaśnienia co do rozporządzeń względem armii południowo-włoskiej, a oraz, jakich środków myśli użyć rząd ku obronie Włoch. Fanti czytał długą mowę o rozporządzeniach względem wojsk ochotniczych, burbońskich i regularnych. Crispi i Bixio żądali zawieszenia tej czytanej mowy, ponieważ nie można odpowiadać na nią z pamięci. Na to powstał Garibaldi, dziękował Ricasolemu, że ofiarowano mu pojednanie — tylko słowami nie zaś czynem — i dodał, że niemoże nigdy podać ręki temu, kto uczynił go obcym we Włoszech. Potem wyjął Garibaldi pisaną mowę, w której oskarża ministeryum, że wywołało bratobójczą walkę. (Te słowa wywołały oklaski w trybunach; między posłami i innymi słuchaczami naganę. Prezydent chciał naprożno przemówić; w końcu przykrył głowę; deputowani wyszli po największej części z sali.) Cavour protestował uroczyście przeciw słowom Garibaldego, który pozostał nieruchomie na swojem miejscu. Po upływie pół godziny toczono dalej dyskusyę. Prezydent zganił wyrazy Garibaldego. Garibaldi przedstawiał hańbę wyrządzoną ochotnikom. Bixio wzywał do zgody dwie najznakomitsze osoby Włoch. Cavour przypominał, że on to w roku 1859 utworzył korpusy ochotników, i że nigdy nie występywał nieprzyjaźnie przeciw nim; wreszcie przyjął wezwanie Bixia do zgody z Garibaldim. W końcu przyjęto wniosek Ricasolego, że tylko ministeryum ma prawo uzbrajać naród.

Genua, 18. kwietnia. Wczoraj zawinęło kilku parowcami z Neapolu przeszło 1000 ludzi załogi mesyńskiej, którzy mają być wcieleni do armii sardyńskiej.

Neapol, 18. kwietnia. Dla zamachów reakcyjnych w Kalabryi wysłano wojska do tej prowincyi.

Ateny, 13. kwietnia. W senacie przyjęto adres. Na cześć rocznicy powstania mianował Król pięciu jenerał-lejtnantów, a jenerał-majorów Hadżi i Petros honorowymi adjutantami swoimi. Wiceadmirał Canaris nie przyjął pensyi ofiarowanej od rządu.

Korfu, 15. kwietnia. Deputowani z Korfu wydali uroczysty protest przeciw twierdzeniu ministra kolonii Newcastle, jakoby agitacya jońska była dziełem kilku demagogów, jest to bowiem wyraz jednomyślnego uczucia ludu jońskiego, który teraz więcej niż kiedykolwiek pragnie połączenia z Grecyą. Także inni deputowani zaprotestują przeciw protektoratowi Anglii. Na uzbrojenie tutejszych twierdz sprowadzono do 100 dział Armstronga.

Konstantynopol, 18. kwietnia. (Na Paryż). Porta przyzwala na unię Księstw naddunajskich Mołdawii i Wołoszczyzny pod jednym księciem z władzą dożywotną, i żąda, ażeby konferencya w Paryżu spisała protokół o tem.

Konstantynopol, 13. kwietnia (na Tryest). Nowe pieniądze papierowe mają wejść w obieg w całem państwie, wyjąwszy prowincye Hedżar i Yemen. Cała emisya ma wynosić 300 milionów piastrów. Cernutti, sardyński poseł do Persyi, odjeżdża pojutrze do Teheranu. Lord Dufferin podał się do dymisyi.

Teheran, 10. marca. Francuski poseł Pichon powraca do Paryża.

Washington, 9. kwietnia. Krążą tu pogłoski wojenne; mówią, że państwa południowe atakują już fort Pickens; Anderson otrzymał wezwanie ustąpić z fortu Sumter w przeciągu 48 godzin, inaczej nastąpi bombardowanie. Na południe odpłynęła fregata i inne okręta zupełnie uzbrojone.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 20. kwietnia.

Hotel europejski: PP. Górski Mar., z Skorzyc. — Zacharyasiewicz Marc., z Antoniowy. — Łodyński Stan., z Nahorzec. — Ośmiałowski Szymon, z Janczyna. — Markoff Michał, z Kijowa. — Hr. Miączyński Maciej, z Podpieczar.

Hotel Langa: Pinterhofer Józef, c. k. przełożony powiatowy, ze Stryja.

Hotel angielski: Schanz Jan, c. k. feldmarszałek-porucznik, ze Stryja.

Zajazd podolski: Tyszkowski Ludwik, z Seredyniec.

Do domu nr. 523¾: Więziołowski Franc., z Żółkwi.

Dnia 21. kwietnia.

Hotel rosyjski: PP. Hr. Drohojewski Józef, z Tomanowiec. — Prawecki Eust., z Ostrowa.

Hotel europejski: Hr. Dzierzek Henr., z Rosyi. — Hr. Stadnicki Jan, z Boratyna.

Hotel angielski: Soroczyński Rom., c. k. kapitan, z Wolicy.

Pod koleją żelazną: Ks. Lichtenstein Alojzy c. k. podpor., z Morawii.

Do domu nr. 672²/₄: Polanowski Stan., z Moszkowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 20. kwietnia.

PP. Zubrzewski Jakób, c. k. przełożony powiatowy, do Drohobyczy. — Wojtkowski Adolf, do Żurowisk. — Moszyński Piotr do Krakowa. — Rylski Henryk, do Ostrowa. — Hr. Tarnowski Stan., do Śniatyna. — Kunaszewski Hier., do Zelibory. — Łodyński Stan., do Nahorzec.

Dnia 21. kwietnia.

PP. Postrucki Gust., do Muszkalowiey. — Płocki Konst., do Horostkowa. — Wiktor Tad., do Świrza.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 19. kwietnia 1861.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
	'''				
7. god zrana	325.99	— 1.7	76.6	północny s.ł	jasno
2. god. po poł.	325.70	+ 3 2	47.2	„ „	pochmurno
10. god. wiecz.	325 97	— 0 7	100.0	„ „	„

Po południu śnieg; jego ilość wody 0.'''31.

TEATR.

Dziś na scenie polskiej: „**Zabobon**“, czyli: „**Krakowiacy i Górale.**“

Dnia 20. kwietnia 1861 roku wyciągnięto w c. k. urzędzie loteryjnym lwowskim następujące pięć liczb:

63. 80. 38. 32. 33.

Przyszłe ciągnienia nastąpią dnia 4. i 15. maja 1861 r.

Kurs lwowski.

Dnia 20. kwietnia.

		gotówka zł.	gotówka c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	7	—	7	6
Dukat cesarski	„ „	7	3	7	9
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	12	25	12	38
Rubel srebrny rosyjski	„ „	2	34	2	37
Talar pruski	„ „	2	24	2	27
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	bez kuponów	81	40	82	—
„ „ „ m. k. za 100 złr.	bez kuponów	85	38	86	—
Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	bez kuponów	157	—	159	—
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	62	83	63	58
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	75	—	76	—

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 20. kwietnia.

Z pożyczki narod. po 5% za 100 złr. 75.70. Metaliki po 5% za 100 zł. 63.60; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.— Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.—; Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Akcye Banku narodowego sztuka 720.—; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 161.—; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.-.

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

Wexlowy. Srebro za 100 zł. połudn. niemieck. waluty —.—. Lipsk za 100 talarów —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 150.—. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. —.—.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 7.9, dukaty ces. pełnej wagi —.-, korony —.—, półkorony —.—. Srebro 149.50.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 18 kwietnia.

1. Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5%	58 25	58.50
Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5%	75 60	75.70
Z pożyczki narod. z proc. od kwiet. do paźd. po 5%	75.20	75.40
Z r. 1851, ser. B. po 5%	—.—	—.—
Metaliki po 5%	63 50	63 60
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%	63 90	64.10
dtto. „ 4½%	54 75	55.—
dtto. „ 4%	48 50	49.—
dtto. „ 3%	37 —	37.50
dtto. „ 2½%	33.—	34.—
dtto. „ 1%	12 60	12 80
Przez. do wylos. z r. 1839	106.50	107.—
„ 1854	84 25	84 75
„ 1860	81 15	81.40
Przeznaczone do losowan. z r. 1860 po 100 zł	83 25	83.50
Renty Como po 42 lir. aus.	15.50	16.—
Wylos. obl. dawn. długu państ. po 5%	62 —	63.—
„ „ 4½%	52 50	53.—
„ „ 4%	47.—	48.—
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju „ 3½%	40.—	41.—
„ 3%	41.—	42.—
„ 2½%	—.—	40.—
„ 2¼%	33.—	35.—
„ 2%	30 —	35.—
„ 1¾%	27 —	28.—
dtto. z procent za granicą „ 5%	62 —	63 —
„ 4½%	52 50	53 —
„ 4%	47 —	48 —

B. Krajów koronnych. Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.	pien.	towar.
Niższej Austryi	88.—	88 50
Wyż. Aust. i Salb.	87.—	87 50
Czech	89.75	90 25
Morawii	84 50	85 —
Szląska	84 50	85 —
Styryi	83 50	84 50
Tyrolu	97.—	99 —
Kar., Krainy i Wyb.	88.—	89.—
Węgier	64 25	65.50

Obl. ind. po 5 proc. za 100 zł.	pien.	towar.
Ban. Tem., Kroacyi i Slawonii	63 —	64.—
Galicyi	62 50	63 —
Siedmiogr. i Bukow.	60 25	60 75
Lom. wen. poż. z r. 1850	—.—	—.—
Wen. pożyczka z r. 1859	90 25	90 75
Dług Tyrolu po 5%	62.—	63.—
„ 4%	47.—	48.—
„ 3½%	40.—	41.—
Dług Salcburga „ 3%	35.—	36.—
„ 2½%	30.50	31.—
Dług Krainy „ 2%	24.—	25.—
„ 1¾%	20.—	21.—

2. Stan oblig. domestykaln.

	pien.	towar.
po 3% za 100 zł.	20.—	21.—
„ 2½% za 100 zł.	17.—	18.—
„ 2¼% za 100 zł.	16.—	17.—
„ 2% za 100 zł.	14.—	15.—
„ 1¾% za 100 zł.	11.—	12.—

3. Akcye.

	pien.	towar.
Banku nar.	714. —	716 —
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	159.—	159 20
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	562 —	564 —
Półn. kolei po 1000 zł. m. k.	2054	2056.—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	277 —	277.50
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł.	183 25	183 75
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	104 50	105.—
Kolei Cisy po 200 zł m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty	147.—	147.—
Połud. kolei państ., lomb.-wen. i central.-włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą 140 zł. (70%)	186 —	187.—
Kol. Kar. Lud. po 200 zł. m. k. z wpł. po 140 zł. (70%)	157 —	157 50
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	19.—	20.—
dtto. II. emis. po 200 zł. m. k	60.—	61.—
Kolej Bustehradzka po 500 zł m. k.	660.—	665.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	144.—	146.—
Kol. Bern. Ross. po 200 zł. dtto. z pierwszeństwem po 200 zł. m. k.	—.—	200.—
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a.	108.—	110.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	415.—	414.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	178.—	186.—
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	385.—	390.—
Tow. młyna par. w Wied. po 500 zł. m. k.	388.—	390.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 250 zł. m. k.	—.—	—.—

4. Listy zastawne.

	pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon. 6let. po 5%	101 50	102 —
10 „ 5%	97 —	98 —
przeznacz. do los. po 5%	90 —	90 50
Banku narodowego w wal. austr. na 12 m. 5% za 100 zł.	99 50	100.—
przez. do los. po 5%	86.25	86 50
Gal. Tow. kred. po 4%	—.—	86.50

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

	pien.	towar.
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	95 25	95.75
detto detto w srebrze uproc za 100 zł. w. a.	106.50	107.—
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	150.—	151 —
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	91.50	91 75
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	146.—	147.—
Kol. Gloggn. za 100 zł.	79.50	80.—
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	98.50	99.50
Lloyda za 100 zł.	83. -	83.50

6. Losy.

	pien.	towar.
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	115 25	115.75
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	99 —	99.50
Pożycz. Trye. po 100 zł. w. a.	127.—	128.—
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	35.75	36.—
Esterhazego po 40 zł. m. k.	94.50	95 50
Salma „ 40 „ „	37.—	37.50
Palfiego „ 40 „ „	36.—	36.50
Clarego „ 40 „ „	35.—	35.50
St. Genois „ 40 „ „	36 25	36 75
Windischgrätza 20 zł. „	22.—	22 50
Waldsteina 20 „ „	26.—	26 50
Keglevicha 10 „ „	16.75	17.—

Weksle.

(Na 3 miesiace.)

	pien.	towar.
Amsterdam za 100 zł. hol.	—.—	127.75
Augsburg za 100 zł. w. p.-n.	128.—	128.—
Berlin za 100 tal.	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal.	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n.	128 25	128.50
Genua za 100 lir. piem.	—.—	—.—
Hamburg za 100 M. B.	113.—	113.—
Lipsk za 100 tal.	—.—	—.—
Liwurna za 100 lir. tosk.	—.—	—.—
Londyn za 10 ft. szt	150 25	150.50
Lugdun za 100 fr.	—.—	—.—
Medyolan za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Marsylia za 100 fr.	—.—	—.—
Paryż za 100 fr.	59 40	59.50
Praga za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Wenecya za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
(31 dni po ukazaniu.)		
Bukareszt za 100 piast. woł.	—.—	21.70
Konstantynopol za 100 piast. tur.		—.—

Kurs złota.

w przecięciu w w. a.

Dukaty ces. men.	7 zł. 10 c.
dtto. pełnej wagi	7 „ 09 „
Korona	20 „ 80 „
20frankówka	12 „ — „
Rosyjski impery.	12 „ 30 „
Talar zwiazkowy	2 „ 25½ „
Srebro	150 zł. 25 c.
Kurs korony w c. k. kasach	13 zł. 50 c.

KRONIKA.

(Pożar.) Dnia 13. kwietnia r. b. wieczorem wszczął się pożar z niewiadomej przyczyny w Mostach Wielkich (obwodzie żółkiewskim) w stajni wojskowej, i zgorzała przytem także ujeżdżalnia wojskowa

(Duchowieństwo w Europie.) Podług dziennika „Armonia“ liczy Francya 81 katolickich biskupów, Niemcza 45, Włochy 262. Dzienniki florenckie sądzą, że Włochy mają w tym względzie znaczenie połowy Europy, gdyż ta część świata ma 602 arcypasterzy. Duchowieństwa świeckiego jest w Europie 260.000; z tego przypada na Francyę 48.000, na Niemczę 28.000, na Hiszpanię 31.000, a na Włochy 115.000. W Niemczy przeto wypada 1 duchowny na 900 dusz, a we Włoszech na 200 dusz.

(Pruska expedycya w Japonii) nadesłała do „Spen. Ztg.“ pismo z Jeddo z 26. stycznia, które donosi:

Dzisiaj podpisano nareszcie traktat handlowy między Prusami i Japonią, a transportowy okręt „Elbe“ opuszcza jutro Jeddo, ażeby wiadomość tę dla przesłania dalej zawieźć pocztą do Szanghaj Spodziewamy się, że „Elbe“ stanie tam jeszcze przed 6 lutego. Wiezie także depesze angielskiej i francuskiej ambasady, które zapewne w krótkim czasie sprowadzą eskadrę pod Jeddo. Przesiedlony do Yukahama poseł angielski ma czterech żołnierzy na straży. Szyldwach przed hotelem ambasady holenderskiej zabił wczoraj strzałem dwóch Japonów, którzy w podejrzany sposób do niego się zbliżali. Okręty „Arcona“ i „Thetis“ odpłyną ztąd 1. lutego i udadzą się na kilka dni do Nangasaki.

Inne listy z Jeddo z 17. i 23. stycznia potwierdzają zamordowanie sekretarza amerykańskiego poselstwa Hansken, który był także tłumaczem pruskiej ambasady. W drodze z hotelu ambasady pruskiej do amerykańskiej napadli nań siedmiu Jakuninów i zadali mu cztery cięcia pałaszem, z których dwa były śmiertelne. Zginął po trzech godzinach mimo spiesznej lekarskiej pomocy dr. Luciusza od pruskiej ambasady. Mordercy umknęli.

(Elektryczne oświetlenie okrętów.) Od kilku dni odbywają się na Sekwanie na fregacie przy Pont royale próby nowego systemu telegraficznego któregoby można używać na okrętach. Za pomocą chorągwi umieszczonej pomiędzy dwoma kulami odmiennej barwy, i rozmaitego zestawiania tych trzech przedmiotów, podaje wynalazca łatwy i szybki sposób przedstawienia dziesięciu znaków liczbowych, a za pomocą tych wszystkich liczb od najmniejszej do największych. Chcąc odczytać depeszę, trzeba tylko poszukać w słowniku telegraficznym słów i zdań odnoszących się do tych znaków. W nocy można używać zamiast chorągwi i kul trzy latarnie umówionej barwy. Próby dowiodły, że kilka chwil wystarczy, aby przesłać depeszę z dziesięciu słów.

(Dodatek)